

Motion till riksdagen 2009/10: MJ439

av **Holger Gustafsson m.fl. (kd, m, c, fp)**

Vänern, Vättern, näringsliv och turism

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om åtgärder för att utveckla och säkerställa ett hållbart fiske i Vänern och Vättern för yrkesfiske, sportfiske och såväl svensk som internationell fisketurism.

Motivering

De innanhav och vattendrag som omger Skaraborg utgör landets största och viktigaste område för insjöfiske. Området i Västra Götaland väster och öster om Skaraborg är ett naturligt centrum för såväl yrkesmässigt insjöfiske som sport- och fritidsfiske. Det är ett såväl nationellt som lokalt intresse att utveckla fisketurismen i området. Det behövs effektivare riktlinjer för samverkan mellan staten och kommunerna för att stimulera det småskaliga näringslivet att tillvarata förutsättningarna för ökad svensk och internationell fisketurism.

Vänern ett innanhav

Vänern är Västeuropas största sjö och hyser hela 35 olika fiskarter, vilket gör den till Sveriges artrikaste insjö. Arternas hållbarhet måste säkras.

Vid Vänern finns drygt 80 yrkesfiskare som årligen fångar cirka 900 ton sötvattenfisk, (enligt Vänerns Vattenvårdsförbund). I Vänern bedrivs yrkesfiske med botten- och flytgarn och fasta redskap. De viktigaste fiskarterna är lax, sik, gös, gädda och abborre. Den ekonomiskt allra viktigaste fisken är siklöjan som främst fiskas för framställning av den exklusiva löjrommen. En tredjedel av Vänerns fiskare är bosatta i Lidköpings kommun, och av dessa

Fel! Okänt namn på

har de allra flesta sin hemmahamn i Spiken på Kållandsö, vilket gör Spiken till ett av Europas största insjöfiskelägen. Spiken är också en metropol för friluftsliv och turism.

Vättern

Det finns 10–20 yrkesfiskare i Vättern (enligt Länsstyrelsen i Västra Götalands län). Det huvudsakliga yrkesfisket i Vättern bedrivs med nät med sik, röding och öring som de viktigaste arterna i fångsterna. Därutöver förekommer ett fiske med fasta redskap i vilka mindre mängder av flertalet arter fångas under de tider på året då fisken går strandnära. Under de senaste åren har fisket av kräftor ökat kraftigt.

Fiskevård i Vänern

1988 bildades ”Stiftelsen Laxfond Vänern”. Dess primära uppgift är att se till att Vänerlaxen bevaras och reproduceras i god naturlig miljö samt att en genbank finns säkrad. Parallellt är stiftelsens mål att utveckla en upplevelseturism i Vänerområdet med laxfisket som spjutspets. Det har inneburit att man under 1990-talet årligen satte ut 350 000 yngel av Vänerlaxar i sjön, vilket resulterat i ett laxfiske utan motsvarighet i Europa. Den vilda laxen bör få ökat fokus vid turismsatsningar runt Vänern.

Målet för laxfiskevården är att bibehålla den genetiska resurs som lax- och öringstammarna i Vänern representerar. Reglering av fisket för att skydda utsatta arter är ett annat viktigt inslag i fiskevårdsarbetet. Ålutsättningar har gjorts. Utsättningarna är mycket viktiga för ålfiskets bestånd. Ålen är en internationellt hotad fiskart som måste skyddas.

Gösen är mycket eftertraktad av såväl yrkesfiskare som alla former av fritidsfiskare. Gösens lek- och uppväxtområden i Vänern är begränsade till grunda och varma vikar. Många av dessa vikar hotas av igenväxning på grund av låg vattenomsättning med en försämrad gösrekrytering som följd. Därför är behovet av ekonomiska resurser för vegetationsbekämpning angeläget. Utsättning av gösungar kan också vara lönsamt.

Signalkräftor har tidigare satts ut på vissa platser i Vänern. Ny utsättning av signalkräfta är en fiskevårdsåtgärd som bör övervägas. Åtgärderna bör följas upp av en statlig myndighet.

Fiskevård i Vättern

”Vätterns Fiskevårdsfond” är en stiftelse som bildades år 1988 av Vätterns Fiskareförbund och Vätterns Fritidsfiske- och Fiskevårdsförbund. Fondens främsta uppgift är att lämna bidrag till fiske- och miljövårdande verksamhet, fisketillsyn, information samt biologisk och limnologisk undersökning i Vättern och tillrinnande vattendrag.

Den statliga myndighetens åtgärder

Fiskeriverket är den centrala myndighet som beslutar om vilka föreskrifter som skall gälla för vården av fiskbestånden. Regionalt är det länsstyrelsen som tillsammans med kommuner och fiskets organisationer genomför olika fiskevårdande insatser. Exempel på sådana åtgärder är vård av biotoper, provfisken, anläggning av fiskvägar och fiskutsättningar.

Fiskevård definieras på olika sätt. Med fiskevård kan till exempel avses åtgärder som syftar till att öka fiskets avkastning och kvalitet, upprätthålla optimal avkastning och motverka skador på fiskbestånden. Genom olika åtgärder kan då yrkes- och fritidsfiskets behov av en hög avkastning av eftertraktade arter tillgodoses. Åtgärderna bör utformas med hänsyn till att naturresursen fisk skall bevaras och utvecklas hållbart.

Sport- och fritidsfiske

I Vänern och Vättern bedrivs ett omfattande fritids- och sportfiske. Fångsten uppgår till cirka 500 ton per år. Trollingsfisket i Vänern och Vättern har expanderat till följd av stora utplanteringar av lax och öring och är ett av landets bästa.

Ökad kunskap och satsning

Det ökade fritidsfisket och dess konsekvenser gör det nödvändigt att skapa bättre kunskap om fiske och vattenbruk. Det bör ske genom utbildnings- och informationsaktiviteter med anknytning till vatten, fiske, redskap och regleringar. De unika områdena kring Vänern och Vättern, med sjöarnas rena vatten och rika tillgång på fina fiskarter, skulle tillsammans med en svensk satsning på internationell marknadsföring ha goda förutsättningar att utvecklas till ett betydande turismområde baserat på svenskt insjöfiske. För detta krävs en gemensam nationell och regional samverkan. Statens myndigheter bör ta initiativ till samverkan.

Stockholm den 2 oktober 2009

Holger Gustafsson (kd)

Cecilia Widegren (m)

Christer Winbäck (fp)

Ulrika Carlsson i Skövde (c)